

Sygn. akt III AUa 1099/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SSA Marcjanna Górską (spr.)
Sędziowie:	SA Bogdan Świerk SA Elżbieta Czaja
Protokolant: sekr. sądowy Bożena Karczmarz	

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2013 r. w Lublinie

sprawy G. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22 maja 2012 roku wydanym w sprawie III AUa 340/12

w przedmiocie wypłaty emerytury

oddala skargę.

Sygn. akt III AUa 1099/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 maja 2012 roku Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił apelację G. S. od wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie 25 stycznia 2012 roku. Wyrokiem tym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie ubezpieczonej złożone od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 14 października 2011 roku, a którą to decyzją organ rentowy powołując się na art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1978 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) zawiesił G. S. wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011 roku ponieważ nie rozwiązała stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego praca była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił, że G. S. urodzona (...) w dniu 22 grudnia 2008 roku złożyła wniosek o prawo do emerytury, pozostając jednocześnie w stosunku pracy z Zespołem Szkół (...) w L., gdzie od 4 stycznia 1999 roku jest zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku specjalisty. Decyzją z dnia 15 stycznia 2009 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od 1 grudnia 2008 roku, to jest od miesiąca, w którym złożono wniosek. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia z uwagi na kontynuowanie

zatrudnienia. Decyzją z dnia 6 lutego 2009 roku Zakład ponownie ustalił wysokość emerytury wnioskodawczyni i podjął wypłatę świadczenia od 1 lutego 2009 roku.

Sąd Okręgowy oceniając ustalony wyżej stan faktyczny uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd podniósł, że zgodnie z treścią art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Wymieniony przepis dodany został przez art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726) z dniem 1 stycznia 2011 roku. Z jego treści wynika, że osoby, które przed dniem 1 stycznia 2011 roku przeszły na emeryturę bez rozwiązania stosunku pracy w celu kontynuowania wypłaty świadczenia mają obowiązek rozwiązania stosunku pracy i powinny to uczynić do dnia 30 września 2011 roku, stosownie do treści art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Dodatkowo Sąd pierwszej instancji wskazał, że nie podziela argumentów skarżącej dotyczących naruszenia zasady ochrony praw nabytych albowiem art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu ubezpieczeń Społecznych nie jest w praktyce traktowany jako przepis określający warunki realizacji prawa do emerytury, ale jako przepis dotyczący reguł łączenia świadczenia i zarobku, do których nie stosuje się zasady ochrony praw nabytych.

Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalając apelację wnioskodawczyni wspomnianym na wstępie wyrokiem, podzielił ustalenia faktyczne i argumentację prawną Sądu pierwszej instancji

W skardze o wznowienie postępowania zakończonego wymienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego Grażyna S. powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku w sprawie K 2/12 domagała się zmiany tego wyroku oraz wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie i uwzględnienia odwołania poprzez uchylene decyzji o wstrzymaniu emerytury. Wnioskodawczyni podniosła, że wskazanym wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 roku Trybunał Konstytucyjny stwierdził niekonstytucyjność przepisów na podstawie których wstrzymano jej wypłatę świadczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 405 k.p.c. do wznowienia postępowania z przyczyn nieważności oraz na podstawie przewidzianej w art. 401¹ k.p.c. właściwy jest sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, a jeżeli zaskarżono orzeczenia sądów różnych instancji, właściwy jest sąd instancji wyższej, co w stanie faktycznym sprawy oznacza właściwość Sądu Apelacyjnego.

W rozpoznawanej sprawie skarżąca domagając się wznowienia postępowania powołuje się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku w sprawie K 2/12, t.j. na podstawę określoną w art. 401¹ k.p.c.. Przepis ten stanowi, że można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

Ukształtowane i utrwalone na tle cytowanego unormowania orzecznictwo Sądu Najwyższego, które Sąd Apelacyjny akceptuje, prezentuje pogląd, że podstawą wznowienia postępowania może być tylko takie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, które dotyczy aktu normatywnego (przepisu prawa) stanowiącego podstawę wydanego przez Sąd w tej sprawie orzeczenia (vide: postanowienie z dnia 26 stycznia 2011 roku, I PZ 36/10 LEX nr 950424). Dla przyjęcia zatem dopuszczalności wznowienia postępowania w oparciu o podstawę określoną w art. 401¹ kpc konieczne jest ustalenie, że Trybunał Konstytucyjny zakwestionował przepis, który był podstawą wydania zaskarżonego orzeczenia.

Wyrokiem, na który powołuje się wnioskodawczyni, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz.

1726 oraz z 2011 roku nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z treści cytowanego wyroku wynika, że zakwestionowanie wskazanych w nim przepisów prawa ma charakter ograniczony tylko do określonej kategorii osób, co oznacza, że stwierdzenie ich niekonstytucyjności ma charakter częściowy.

Taki stan rzeczy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, powoduje konieczność dalszych rozważań odnośnie dopuszczalności wznowienia postępowania. Jak bowiem wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, samo sformułowanie podstawy wznowienia postępowania w sposób odpowiadający przepisom art. 401-404 kpc nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli w rzeczywistości podstawa ta nie występuje. Pogląd taki Sąd Najwyższy wyraził między innymi w postanowieniu z dnia 18 kwietnia 2011 roku, III UZ 6/11 (LEX nr 966822) stwierdzając, że w sytuacji, gdy wskazana podstawa żądania wznowienia postępowania została sformułowana w sposób odpowiadający ustawie, ale w rzeczywistości nie występuje, skarga podlega odrzuceniu z mocy art. 410 § 1 k.p.c..

Odnosząc powyższe rozważania do sytuacji faktycznej zaistniałej w rozpoznawanej sprawie, zdaniem Sądu Apelacyjnego, dla przyjęcia dopuszczalności wznowienia postępowania wystarczającym jest ustalenie, że przepisy prawa zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 roku stanowiły podstawę orzeczeń objętych skargą.

W ocenie Sądu odwoławczego, kontrola skargi na tym etapie nie może bowiem wkraczać w merytoryczne badanie jej zasadności, a taki charakter, zdaniem Sądu, posiada badanie wpływu skutków orzeczenia Trybunału na treść zaskarżonych skargą wyroków.

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy wnioskodawczyni prawo do emerytury nabyła na mocy decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 15 stycznia 2009 roku będąc zatrudnioną w Zespole Szkół (...) w L.. Ustalając prawo do przedmiotowego świadczenia od dnia 1 grudnia 2008 roku, organ rentowy zawiesił jego wypłatę na podstawie obowiązującego wówczas art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Po uchyleniu wskazanego art. 103 ust. 2a przez art. 37 pkt 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o emeryturach kapitałowych (Dz.U. Nr 228, poz. 1507), organ rentowy wznowił ubezpieczonej wypłatę emerytury poczynając od dnia 1 lutego 2009 roku.

Skarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 14 października 2011 roku, od dnia 1 października 2011 roku ponownie zawieszono ubezpieczonej wypłatę emerytury na podstawie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanej ustawą z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726), mając na względzie przepis art. 28 tej ustawy, z powodu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą na rzecz którego wykonywała je bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Analiza powyższych okoliczności faktycznych, zdaniem Sądu Apelacyjnego, prowadzi do wniosku, że wnioskodawczyni nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku.

Jak wynika bowiem z treści orzeczenia niekonstytucyjność wskazanych przepisów stwierdzona została w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

W sytuacji faktycznej zaistniałej w rozpoznawanej sprawie, ubezpieczona prawo do emerytury nabyła wprawdzie przed datą 1 stycznia 2011 roku, jednak w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przepis ten obowiązujący do dnia 7 stycznia 2009 roku stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Taka treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku, gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdza się, że „obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku”, a więc po uchyleniu cytowanego wyżej art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a przed wejściem w życie art. 103a tej ustawy dodanego powołaną już wcześniej ustawą z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Reasumując powyższe Sąd Apelacyjny uznał, że niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku, sygn. akt K 2/12 nie ma wpływu na treść wyroków objętych skargą, co powodować musiało jej oddalenie.

Z tych względów i na podstawie art. 412 § 2 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.